

Betænkning

over

Forslag til lov om private registre

Betænkning afgivet af retsudvalget den 17. maj 1978

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til justitsministeren, som denne skriftligt har besvaret. Ministeren og en række mindretal har stillet nedenstående ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger. En enkelt henvendelse samt nogle af udvalgets spørgsmål og justitsministerens svar herpå vil blive optrykt i et bilagshæfte til betænkningen.

Udvalget har modtaget skriftlig og/eller mundtlig henvendelse fra:

Cancerregistreret,

Dansk Selskab for medicinsk Databehandling,

Forbrugerrådet og

Statsanstalten for Livsforsikring.

Udvalget har ved behandlingen af dette lovforslag lagt afgørende vægt på, at registrering af oplysninger om enkeltpersoner, organisationer og virksomheder m. v. i den private sektor kun bør kunne finde sted i det omfang, registreringerne tjener anerkendelsesværdige interesser, for derved at sikre, at den enkelte borger ikke behøver at frygte, at hans privatliv bliver gået for nær.

Et *flertal* (socialdemokratiets, venstres, det konservative folkepartis, centrumdemokraternes og kristeligt folkepartis medlemmer af udvalget) har fundet, at det foreliggende lovforslag med de forslag til ændringer, som justitsministeren har fremsat, udgør en regulering, der på rimelig måde foretager en afvejning af hensynet til den enkeltes retsbeskyttelse og hensynet til erhvervslivets, organisationers og foreningers behov for at kunne betjene sig af registre med oplysninger om personer og virksomheder.

Udvalget har under behandlingen af lovforslaget bedt justitsministeren om at overveje, om der for så vidt angår edb-registre i den private sektor kunne fastsættes visse særlige regler med henblik på indretningen og førelsen af disse registre. Justitsministeren har i overensstemmelse hermed fremsat et forslag til nærmere regulering af disse registre. Et *flertal* (udvalget med undtagelse af fremskridtspartiets medlemmer) har kunnet tiltræde dette forslag.

Udvalget er opmærksom på, at der med denne lov foretages en regulering af et nyt område, og at det derfor vil kunne medføre, at fremgangsmåder i forbindelse med registrering og anvendelse af registre i den private sektor, som hidtil – og måske uden særlige overvejelser – er blevet anvendt, eventuelt vil være i strid med lovgivningen. Et *flertal* (socialdemokratiets, venstres, det konservative folkepartis, centrumdemokraternes og kristeligt folkepartis medlemmer af udvalget) henstiller derfor, at de myndigheder, der skal administrere loven og påse dens overholdelse, herunder navnlig registertilsynet, i en overgangsperiode af passende længde viser forståelse for de problemer, der opstår i forbindelse med oprettelsen og anvendelsen af registre i den private sektor. Flertallet lægger afgørende vægt på, at registertilsynet i videst muligt omfang udøver en informations- og rådgivningsvirksomhed også i forhold til de virksomheder, der anvender registrene.

Herefter indstiller et *flertal* (socialdemokratiets, venstres, centrumdemokraternes og kristeligt folkepartis medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de af justitsministeren stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) har stillet en række ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsa-

gende bemærkninger. Mindretallet vil nærmere redegøre for sin endelige stilling til lovforslaget ved 2. behandling.

Et *andet mindretal* (det konservative folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af justitsministeren og de af mindretallet under nr. 4 og 34 stillede ændringsforslag.

Et *tredje mindretal* (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af justitsministeren under nr. 1, 5, 10, 21, 25, 30, 31, 33, 36 og 38 samt de af mindretallene under nr. 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 23, 24, 26, 27, 28, 34 og 39 stillede ændringsforslag.

Et *fjerde mindretal* (Danmarks kommunistiske partis medlem af udvalget) udtaler følgende:

Formålet med en lovgivning for private registre må være:

1. at begrænse antallet af private registre,
2. at sikre, at ingen registreres med oplysninger, der ikke er forelagt og godkendt af den registrerede og
3. at sikre en effektiv kontrol med alle registreringer.

De fleste private registre har en nøje interessestammenhæng med et økonomisk system, der tillader menneskers udbytning af mennesker og en hensynsløs og ubegrænset brug af reklame. Derfor vil en begrænsning ikke ramme samfundsinteresser, men alene begrænse privat spekulation.

De af Danmarks kommunistiske parti støttede ændringsforslag vil være et bidrag til en begrænsning og kontrol, men alt afgørende vil fortsat være viljen hos de ansvarlige myndigheder til at tilsidesætte private økonomiske interesser til fordel for det enkelte menneskes krav om beskyttelse mod misbrug.

Mindretallet vil yderligere redegøre for sin stilling ved lovforslagets 2. behandling.

Et *femte mindretal* (det radikale venstres medlem af udvalget) erkender, at loven med de ændringsforslag, der er stillet af ministeren, er forbedret på væsentlige punkter. Mindretallet har stillet en række ændringsforslag, der tager sigte på yderligere at forbedre borgernes retsbeskyttelse.

Mindretallet finder, at reglerne om offentlige og private registre burde have været samlet i en lov. Det ville have tydeliggjort borgernes rettigheder. Mindretallet beklager også i forbindelse med loven om private registre, at et flertal har afvist oprettelse af et dataråd, hvis virksomhed ville være værdifuld, til at følge udviklingen i registrering på det private område. Mindretallet indstiller herefter lovforslaget til vedtagelse med de af justitsministeren under nr. 1, 5, 10, 21, 25, 30, 31, 33, 36 og 38 samt de af mindretallene under nr. 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 26, 27, 28, 34 og 39 stillede ændringsforslag.

Ændringsforslag

Til § 1

Af *justitsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af Uwe Jensen (Ribe a.) (FP), Kjærulff-Schmidt (FP) og Voigt (FP)):

1) Paragraffen affattes således:

»§ 1. Registrering, der omfatter personoplysninger, og hvor der gøres brug af elektronisk databehandling, og systematisk registrering, der omfatter oplysninger om personers, institutioners, foreningers eller virksomheders private eller økonomiske forhold eller i øvrigt oplysninger om personlige forhold, som med rimelighed kan forlanges unddraget offentligheden, må kun finde sted efter reglerne i kapitel 2 og 3.

Stk. 2. Ved personoplysninger forstås oplysninger, som kan henføres til bestemte personer, selv om det forudsætter kendskab til personnummer, registreringsnummer eller lignende særlige identifikationer.«

Underændringsforslag

til ændringsforslag nr. 1

Af et *mindretal* (Ebba Strange (SF), Jørgen Jensen (DKP) og Niels Helveg Petersen (RV)):

2) I den under *nr. 1* foreslåede affattelse af § 1 indsættes før *stk. 1* som nyt stykke:

»Formålet med loven er at sikre, at oprettelse og brug af registre med personoplysning-

ger sker på en sådan måde, at den enkelte borgers retsbeskyttelse og integritet ikke krænkes.«

Stk. 1 og 2 bliver herefter stk. 2 og 3.

Til § 3

Af et *mindretal* (Uwe Jensen (Ribe a.) (FP), Kjærulff-Schmidt (FP), Voigt (FP), Ebba Strange (SF) og Niels Helveg Petersen (RV)):

3) Stk. 2 affattes således:

»Stk. 2. Oplysninger om personnummer, race, religion, hudfarve, om politiske, seksuelle og strafbare forhold, om helbredsforhold, misbrug af nydelsesmidler og lignende må ikke registreres, medmindre det følger af anden lovgivning.«

Af et *mindretal* (Uwe Jensen (Ribe a.) (FP), Kjærulff-Schmidt (FP), Voigt (FP), Hagen Hagensen (KF), Ebba Strange (SF), Jørgen Jensen (DKP) og Niels Helveg Petersen (RV)):

4) Efter stk. 2 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 3. Registrering af personnummer må kun ske, når det følger af anden lovgivning, eller såfremt personnummeret er afgivet af den pågældende selv eller indhentet med hans samtykke og der foreligger omstændigheder, hvor han må vide, at personnummeret vil blive registreret.«

Stk. 3-5 bliver herefter stk. 4-6.

Af *justitsministeren* tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af Uwe Jensen (Ribe a.) (FP), Kjærulff-Schmidt (FP) og Voigt (FP)):

5) I *stk. 3.* indsættes efter »forretningsforbindelse med«: »eller ansættelsesforhold til«.

Af et *mindretal* (Ebba Strange (SF), Jørgen Jensen (DKP) og Niels Helveg Petersen (RV)):

6) Stk. 4 affattes således:

»Stk. 4. Registre, hvorfra der videregives oplysninger til andre, skal anmeldes til registertilsynet og undergives reglerne i §§ 8-13.«

7) Efter stk. 5 indsættes som *stk. 6.*:

»Stk. 6. Samkøring af flere registre kan ikke foretages uden registertilsynets forudgående tilladelse.«

Til § 4

8) Stk. 1 affattes således:

»Registererede oplysninger om personnummer, race, religion og hudfarve, om politiske, seksuelle og strafbare forhold, om helbredsforhold, misbrug af nydelsesmidler og lignende må ikke videregives, medmindre det følger af anden lovgivning.«

9) I *stk. 2* udgår *2. pkt.*, og i stedet indsættes:

»Oplysninger om forhold, der er mere end 5 år gamle, må ikke registreres uden registertilsynets forudgående godkendelse. Oplysninger, der er optaget i et register, og som er mere end 5 år gamle, skal slettes, medmindre registertilsynet giver tilladelse til fortsat opbevaring. Oplysninger om forhold, der ligger mere end 5 år tilbage, må ikke videregives, medmindre adgangen til videregivelse følger af anden lovgivning.«

Af *justitsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af Uwe Jensen (Ribe a.) (FP), Kjærulff-Schmidt (FP) og Voigt (FP)):

Nye paragraffer

10) Efter § 5 indsættes som nye paragraffer:

»§ 01. I registre, hvor der gøres brug af elektronisk databehandling (edb-registre) skal en oplysning slettes, når den på grund af alder eller af andre grunde har mistet sin betydning for varetagelsen af registerets opgaver.

Stk. 2. Edb-registre, der anvendes løbende, skal indrettes således, at der kan foretages fornøden ajourføring af oplysningerne.

Stk. 3. Virksomheder m. v. skal foretage den fornødne kontrol til sikring af, at der ikke indføres urigtige eller vildledende oplysninger i et edb-register. Oplysninger, der viser sig urigtige eller vildledende, skal snarest muligt slettes eller berigtiges.

Stk. 4. Der skal træffes de fornødne sikkerhedsforanstaltninger mod, at oplysninger i

et edb-register misbruges eller kommer til uvedkommendes kendskab.

§ 02. Bestemmelserne i § 01 gælder, uanset om registeret underkastes elektronisk databehandling i udlandet.«

Til § 7.

Af et *mindretal* (Ebba Strange (SF)):

11) *Stk. 1* affattes således:

»Kreditoplysningsbureauer må kun registrere og videregive oplysninger om økonomiske forhold, som efter deres art er af betydning for bedømmelse af økonomisk soliditet og kreditværdighed.«

Af et *mindretal* (Ebba Strange (SF), Jørgen Jensen (DKP) og Niels Helveg Petersen (RV)):

12) *Stk. 3* affattes således:

»*Stk. 3*. Oplysninger om forhold, der taler imod kreditværdighed og som er mere end 5 år gamle, må ikke registreres eller videregives.«

Til § 8

13) *Stk. 2* udgår.

Til § 9

14) *I stk. 1* ændres »6 måneder« til: »12 måneder«.

15) *Stk. 3* affattes således:

»*Stk. 3*. Den registrerede kan forlange at blive bekendt med, hvorfra oplysningerne stammer.«

Af *justitsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af Uwe Jensen (Ribe a.) (FP), Kjærulff-Schmidt (FP), Voigt (FP), Ebba Strange (SF), Jørgen Jensen (DKP) og Niels Helveg Petersen (RV)):

16) *I Stk. 3* indsættes efter »stammer«: », jfr. dog § 12«.

Af et *mindretal* (Ebba Strange (SF), Jørgen Jensen (DKP) og Niels Helveg Petersen (RV)):

17) *I Stk. 4* affattes *2. pkt.* således:

»Den registrerede har ret til en sådan meddelelse 1 gang om året vederlagsfrit.«

Til § 10

18) *I Stk. 1* ændres »6 måneder« til: »12 måneder«.

Af et *mindretal* (Ebba Strange (SF) og Jørgen Jensen (DKP)):

19) *I Stk. 2* affattes *2. pkt.* således:

»Publikationerne må ikke indeholde oplysninger om personer, der ikke driver erhvervsvirksomheder.«

Til § 12

Af et *mindretal* (Ebba Strange (SF), Jørgen Jensen (DKP) og Niels Helveg Petersen (RV)):

20) »6 måneder« ændres til: »12 måneder«.

Af *justitsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af Uwe Jensen (Ribe a.) (FP), Kjærulff-Schmidt (FP) og Voigt (FP)):

21) *I 2. pkt.* indsættes efter »1. pkt.«: », og hvorfra oplysningen eller bedømmelsen stammer«.

Af et *mindretal* (Uwe Jensen (Ribe a.) (FP), Kjærulff-Schmidt (FP), Voigt (FP) og Niels Helveg Petersen (RV)):

22) Der indsættes som 3. punktum:

»Meddelelsen kan gå ud på, at alle bureauets abonnenter har modtaget underretning.«

Til § 14

Af et *mindretal* (Ebba Strange (SF), Jørgen Jensen (DKP) og Niels Helveg Petersen (RV)):

23) Efter *stk. 1* indsættes som *stk. 2* og *3*:

»*Stk. 2*. Ændringer i et til registertilsynet tidligere anmeldt registers opbygning eller anvendelse skal anmeldes til registertilsynet.

Stk. 3. Samkøring af flere registre kan ikke foretages uden registertilsynets forudgående tilladelse.«

Til § 15

Af et *mindretal* (Ebba Strange (SF) og Jørgen Jensen (DKP)):

24) I *stk. 1* udgår nr. 3.

Af *justitsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af Uwe Jensen (Ribe a.) (FP), Kjærulff-Schmidt (FP) og Voigt (FP)):

Til § 18

25) I *stk. 1* udgår »personoplysninger eller«, og *stk. 2* udgår.

Til § 19

Af et *mindretal* (Ebba Strange (SF), Jørgen Jensen (DKP) og Niels Helveg Petersen (RV)):

26) I *stk. 2* affattes *1. pkt.* således:

»Registre, der indeholder oplysninger som nævnt i § 3, *stk. 2*, må ikke overlades til elektronisk databehandling i udlandet.«

27) *Stk. 3* affattes således:

»*Stk. 3*. Tilladelse efter *stk. 1* kan kun meddeles, når registertilsynet finder, at overladelsen ikke vil medføre forringelse af den beskyttelse af den registrerede, loven tilsigter at sikre.«

28) *Stk. 4* udgår.

Af *justitsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af Uwe Jensen (Ribe a.) (FP), Kjærulff-Schmidt (FP), Voigt (FP), Ebba Strange (SF), Jørgen Jensen (DKP) og Niels Helveg Petersen (RV)):

29) *Stk. 4* affattes således:

»*Stk. 4*. Justitsministeren kan til opfyldelse af internationale aftaler eller i øvrigt til fremme af internationalt samarbejde om regulering af den art af virksomhed, der omfattes af loven, fastsætte, at bestemmelserne i *stk. 1*, *2. pkt.*, og *stk. 2*, ikke skal finde anvendelse i forhold til bestemte andre lande eller bestemte typer af registre. Det kan kun fastsættes efter indhentet udtalelse fra registertilsynet, og såfremt det ikke vil medføre en væsentlig forringelse af den beskyttelse af den registrerede, loven tilsigter at sikre.«

Af *justitsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af Uwe Jensen (Ribe a.) (FP), Kjærulff-Schmidt (FP) og Voigt (FP)):

Til § 20

30) I *stk. 1* indsættes som *2. punktum*:

»Tilsynet påser herunder af egen drift eller efter klage fra en registreret, at registeret er oprettet og anvendes i overensstemmelse med loven og bestemmelser, der er fastsat i medfør af loven.«

Til § 21

31) Efter *stk. 2* indsættes som nyt stykke:

»*Stk. 3*. Tilsynet kan pålægge en person eller en virksomhed m. v. at slette eller berigtige oplysninger, der er registreret før lovens ikrafttræden, og som ikke må registreres efter loven, eller som tilsynet finder urigtige eller vildledende.«

Stk. 3 og *4* bliver herefter *stk. 4* og *5*.

Til § 25

Af et *mindretal* (Uwe Jensen (Ribe a.) (FP), Kjærulff-Schmidt (FP) og Voigt (FP)):

32) I *stk. 1* affattes indledningen således:

»Medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, straffes med bøde eller hæfte den, der groft eller i gentagne tilfælde:«

Af *justitsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af Uwe Jensen (Ribe a.) (FP), Kjærulff-Schmidt (FP) og Voigt (FP)):

33) I *stk. 1* indsættes i *nr. 1* efter »§ 5, *stk. 2*, *2. pkt.*«: »§ 01«.

Af et *mindretal* (Uwe Jensen (Ribe a.) (FP), Kjærulff-Schmidt (FP), Voigt (FP), Hagen Hagensen (KF), Ebba Strange (SF), Jørgen Jensen (DKP) og Niels Helveg Petersen (RV)):

34) I *stk. 1*, *nr. 1*, ændres »§ 3, *stk. 2* og 3« til: »§ 3, *stk. 2-4*«.

Af et *mindretal* (Uwe Jensen (Ribe a.) (FP), Kjærulff-Schmidt (FP) og Voigt (FP)):

35) Som *stk. 4* indsættes:

»Stk. 4. Er nogen af de i stk. 1 nævnte overtrædelser af særlig ringe strafværdighed på grund af de omstændigheder, hvorunder handlingen er begået, det ringe omfang af den derved opståede skade eller af andre grunde, nedsættes eller bortfalder straffen.«

Til § 27

Af *justitsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af Uwe Jensen (Ribe a.) (FP), Kjærulff-Schmidt (FP) og Voigt (FP)):

36) Stk. 1 affattes således:

»Loven træder i kraft den 1. januar 1979.«

Af et *mindretal* (Uwe Jensen (Ribe a.) (FP), Kjærulff-Schmidt (FP) og Voigt (FP)):

37) I stk. 1 indsættes som 2. punktum:

»Bestemmelsen i § 25 træder dog først i kraft for forhold, der begås efter den 1. juli 1979.«

Til § 28

Af *justitsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af Uwe Jensen (Ribe a.) (FP), Kjærulff-Schmidt (FP) og Voigt (FP)):

38) Foran stk. 1 indsættes som nyt stykke:

»For edb-registre, der er taget i brug inden lovens ikrafttræden, får bestemmelsen i § 01 først virkning 1 år efter lovens ikrafttræden.«

Stk. 1-3 bliver herefter stk. 2-4.

Af et *mindretal* (Ebba Strange (SF), Jørgen Jensen (DKP) og Niels Helveg Petersen (RV)):

39) Efter stk. 3 indsættes som *stk. 4*:

»Stk. 4. Andre eksisterende private registre m. v. skal inden 6 måneder efter lovens ikrafttrædelse anmeldes til registertilsynet efter reglerne i § 3.«

Bemærkninger

Til nr. 1

Den foreslåede ændring indebærer, at loven skal anvendes på alle registre med personoplysninger, også selv om de ikke indeholder oplysninger om »private eller økono-

miske forhold eller i øvrigt oplysninger om personlige forhold, som med rimelighed kan forlanges unddraget offentligheden«, når blot oplysningerne registreres i et register, hvor der gøres brug af elektronisk databehandling.

Ændringen må ses som en konsekvens af den foreslåede nærmere regulering af edb-registre under nr. 10. Bestemmelsen i lovforslagets § 1 vil formentlig ved bedømmelsen af konkrete registre i visse tilfælde kunne give anledning til tvivl om, hvorvidt registret indeholder personoplysninger af en sådan art, at det er omfattet af loven. Det har efter lovforslagets hidtidige udformning ikke haft større betydning, om en virksomhed skønnede, at et sådant register med »banale« oplysninger i det hele faldt uden for loven. Ved indsættelsen af reglerne om en nærmere regulering af edb-registre er det imidlertid blevet af betydning, at virksomheder m. v. ikke kan komme i berettiget tvivl om, hvorvidt et bestemt edb-register er omfattet af lovens bestemmelser. Ændringen vil næppe indebære en større udvidelse af antallet af registre, der bliver omfattet af loven, idet der i dag må antages at være ret få edb-registre med personoplysninger, der hverken indeholder oplysninger om økonomiske forhold eller andre af de oplysninger, der er nævnt i forslaget § 1.

Til nr. 3

Det foreslås, at anvendelse af CPR-nummer i den private sektor kræver særlig lovhjemmel. Det foreslås for at begrænse udbredelsen af CPR-nummeret, der giver mulighed for samkøring af oplysninger i stor stil. Samtidig foreslås det, at de nærmere definerede særligt følsomme oplysninger kun må registreres i den private sektor, når der er særlig lovhjemmel til det. En sådan lovhjemmel findes f. eks. i lægeloven.

Til nr. 4 og 34

Bestemmelsen tilsigter at yde borgeren beskyttelse mod, at hans personnummer uden hans samtykke eller vidende kan anvendes i private registre.

Til nr. 5

Ændringen er foreslået for at tydeliggøre i selve lovteksten, at bestemmelsen også om-

fatter registre, der oprettes med henblik på at advare imod at indgå i et ansættelsesforhold med de registrerede.

Til nr. 6

Der er ikke nogen synderlig forskel på, om oplysninger videregives fra et almindeligt register eller fra et kreditoplysningsbureau, og forkerte oplysninger kan under alle omstændigheder medføre store ubehageligheder for den registrerede. Derfor foreslås det, at registre, hvorfra der videregives oplysninger til andre, skal anmeldes til registertilsynet og undergives reglerne om egen-acces m. v. i §§ 8-13, jfr. Forbrugerrådets skrivelse til retsudvalget.

Til nr. 8

Det findes påkrævet med et forbud mod videregivelse af personnumre og de anførte særligt følsomme oplysninger, hvor der undtagelsesvis er givet lovhjælp til registrering af sådanne oplysninger.

Til nr. 9 og 12

Der foreslås en bestemmelse om, at oplysninger, der er mere end 5 år gamle, ikke må videregives. Det forekommer urimeligt, at oplysninger skal kunne belaste almindelige forbrugere i mere end 5 år, jfr. Forbrugerrådets skrivelse til retsudvalget.

Til nr. 10

Almindelige bemærkninger

De ændringer, der er foreslået, vil, som det fremgår af bemærkningerne til de enkelte ændringsforslag, indebære en ikke uvæsentlig udvidelse af de arbejdsopgaver, der pålægges registertilsynet. Der kan i den forbindelse navnlig henvises til de udvidede aktiviteter med hensyn til vejledning af erhvervsvirksomheder m. v., der vil blive følgen af den foreslåede gennemførelse af krav om sikkerhedsforanstaltninger og den øvrige regulering af edb-registersystemer i den private sektor. Det må samtidig forudses, at der også vil opstå sager for registertilsynet om egentlige tilsidesættelser af de pågældende bestemmelser.

Justitsministeriet finder, at det er af afgørende betydning for, at registerlovgivningen

vil komme til at fungere på en tilfredsstillende måde, at registertilsynet straks fra lovens ikrafttræden er i stand til at honorere de opgaver, der er pålagt det efter de to love.

Som anført under pkt. 8, side 11 f. i de almindelige bemærkninger til forslaget til lov om offentlige myndigheders registre er det vanskeligt på nuværende tidspunkt at bedømme omfanget af tilsynets samlede arbejdsbyrde. Justitsministeriet må imidlertid skønne, at den foreslåede udvidelse af registertilsynets funktioner vil medføre, at der bør ansættes yderligere nogle akademisk eller teknisk uddannede medarbejdere samt nogle kontorfunktionærer i tilsynets sekretariat.

De samlede årlige udgifter må derfor antages at ville stige fra ca. 2,0 mill. kr. som tidligere oplyst til ca. 3 mill. kr. Det bemærkes i den forbindelse, at det bl. a. af hensyn til den vejledende funktion, som tilsynet må antages at skulle udøve, allerede inden loven træder i kraft, er hensigten, at i alt fald tilsynets ledelse og en del af personalet ansættes i efteråret 1978.

Til § 01

Det er fundet ønskeligt at sikre, at der ikke ved anvendelsen af edb-registre opstår en unødvendig dataophobning. Anvendelse af edb-teknik på registre gør det let og økonomisk overkommeligt at registrere og opbevare meget store mængder af data, uden at registreret samtidig bliver vanskeligere at benytte. Det vil derfor let kunne føre til, at der registreres flere oplysninger end nødvendigt, og at virksomhederne ikke er så påpasselige med at sørge for, at oplysninger, det ikke mere er nødvendigt at have registreret, slettes af registeret. Hertil kommer, at edb-registre systemteknisk kan indrettes således, at en gennemgang med henblik på ajourføring og slettelse af overflødige og forældede data ikke er uoverkommelig i sammenligning med, hvad der gælder for manuelle registre, herunder f. eks. sagsakter m. v.

Det foreslås endvidere, at virksomheder, der anvender edb-registre, skal foretage den fornødne kontrol af, at der ikke indføres urigtige eller vildledende oplysninger i edb-registreret. Når en virksomhed optager bestemte oplysninger, som man er kommet i besiddelse af, i et edb-register, bør der foretages en nærmere vurdering af, om oplysnin-

gen er rigtig. Hvilke foranstaltninger der må træffes, afhænger navnlig af selve oplysningens karakter, herunder om den vedrører meget personlige forhold hos den registrerede, samt af hvilken brug virksomheden gør af den pågældende oplysning.

Det foreslås endelig, at der skal træffes de fornødne sikkerhedsforanstaltninger mod, at de registrerede oplysninger misbruges eller kommer til uvedkommendes kendskab. Der findes en lang række forskellige metoder til sikring af edb-registre imod uretmæssig brug, og sikkerhedsforanstaltningerne må naturligvis afpasses efter oplysningernes karakter.

Bestemmelserne i § 01 svarer til, hvad der er foreslået i § 9, stk. 3, § 10, og § 11, stk. 1, for så vidt angår de offentlige myndigheders registre, og der kan derfor henvises nærmere til bemærkningerne til disse bestemmelser i lovforslaget om offentlige myndigheders registre.

Til § 02

Bestemmelsen har til formål at sikre, at de retssikkerhedsgarantier, som er foreslået i bestemmelserne i § 01, ikke ophører, blot fordi registeret rent faktisk føres i udlandet. Virksomheder, der lader deres edb-registre føre i udlandet, må derfor – eventuelt ad kontraktretlig vej – sikre sig, at der bl. a. træffes de fornødne foranstaltninger imod, at oplysningerne i et sådant edb-register misbruges eller kommer til uvedkommendes kendskab.

Til nr. 11

Det findes påkrævet med en præcisering af, at kreditoplysningsbureauer kun kan registrere oplysninger om økonomiske forhold, jfr. Forbrugerrådets skrivelse til retsudvalget.

Til nr. 13

Det findes betænkeligt at give adgang til at fastsætte undtagelser fra kravet om, at den registrerede skal underrettes, når der sker registrering, jfr. Forbrugerrådets skrivelse til retsudvalget.

Til nr. 14, 18 og 20

6 måneder er for kort en tidsfrist, idet videregivelsen af den oplysning, der f. eks. har

foranlediget tabet af en kontrakt, nemt kan ligge mere end 6 måneder tilbage i tiden. 6 måneders fristen vil i mange tilfælde helt afskære registrerede fra at rejse erstatningskrav.

Til nr. 15

Det findes påkrævet at sikre den registrerede ret til at få meddelt oplysningernes kilde. Det er nødvendigt for at give mulighed for korrektion af fejlagtige oplysninger, der med lethed kan være spredt til andre steder.

Til støtte for adgang til meddelelse om kilden kan endvidere bemærkes, at rigtigheden af oplysningerne ofte vanskeligt kan kontrolleres uden at inddrage kilden, jfr. Forbrugerrådets skrivelse til retsudvalget.

Til nr. 16

Tilføjjelsen er en konsekvens af nr. 21.

Til nr. 17

Det findes urimeligt, om de registrerede skal betale for at udnytte kontrolmulighederne.

Til nr. 19

Det findes urimeligt, om sådanne publikationer indeholder oplysninger om personer, der ikke driver erhvervsvirksomheder, jfr. Forbrugerrådets skrivelse til retsudvalget.

Til nr. 21

Efter forslaget § 9, stk. 3, kan den registrerede ikke kræve at blive gjort bekendt med, hvorfra de oplysninger, som kreditoplysningsbureauet er i besiddelse af, stammer. Hensigten med tilføjjelsen er at gøre det muligt for den registrerede at sætte sig i forbindelse med den person eller virksomhed, der har givet den urigtige oplysning eller bedømmelse til kreditoplysningsbureauet. Det vil bl. a. gøre det muligt at rette et eventuelt erstatningskrav direkte imod den pågældende.

Til nr. 24

Den pågældende bestemmelse, der foreslås skal udgå, forekommer betænkelig, bl. a. ud fra den betragtning, at den kan medføre en meget vid fortolkning. Desuden synes be-

stemmelsen af give mulighed for en mere individuel (selektiv) reklameindsats, der kan friste forbrugerne til at købe uovervejset, jfr. Forbrugerrådets skrivelse til retsudvalget.

Til nr. 25

Ændringen er en konsekvens af ændringsforslag nr. 1.

Til nr. 26

Det findes nødvendigt med et forbud mod, at de nævnte meget følsomme oplysninger overlades til elektronisk databehandling i udlandet.

Til nr. 27 og 28

Det findes ikke rimeligt at åbne mulighed for en udhuling af den beskyttelse, der tilsigtes med lovforslaget gennem udlevering af oplysninger til udlandet.

Til nr. 29

I ændringen præciseres det, at forudsætningen for, at ministeren kan anvende denne bemyndigelse, er den samme, som er anført i § 19, stk. 3, som betingelse for, at registertilsynet kan meddele tilladelse til, at bestemte registre overlades til elektronisk databehandling i udlandet. Det angives endvidere udtrykkelig i lovtæksten, at der skal indhentes en udtalelse fra registertilsynet, inden bemyndigelsen må anvendes.

Til nr. 30

Hensigten med bestemmelsen er at præcisere, at personer og virksomheder m. v., der f. eks. mener, at de er registreret med urette i et register, eller at der er sket en videregivelse af oplysninger om dem i strid med lovens bestemmelser, vil kunne rette henvendelse til registertilsynet om forholdet. Registertilsynet vil efter omstændighederne eventuelt kunne henvise en klager til først at forsøge selv at rette henvendelse til den, der er ansvarlig for registeret, med henblik på at få ændret forholdet.

En tilsvarende bestemmelse er fremsat til forslaget til lov om offentlige myndigheders registre.

Til nr. 31

Hensigten med bestemmelsen er at give registertilsynet en udtrykkelig hjemmel til at pålægge personer og virksomheder m. v. at slette eller berigtige oplysninger, der lovligt er blevet registreret inden lovens ikrafttræden, men som ifølge loven ikke må registreres, eller som tilsynet finder er urigtige eller vildledende.

Til nr. 32

Ændringsforslaget indebærer, at kun grove overtrædelser omfattes af straffebestemmelsen. På baggrund af at loven kriminaliserer i snesevis af handlinger og undladelser, der ikke hidtil har været anset for kritisable end-sige strafbare, må det være rimeligt at afgrænse det strafbares område til de tilfælde, hvor overtrædelserne er af en vis grovhed eller gentages. Herefter vil det f. eks. ikke være strafbart, at et kuverteringsbureau i et enkelt tilfælde af uagtsomhed undlader at slette en person, der har anmodet herom (jfr. § 16).

Til nr. 33

Det er fundet nødvendigt at gøre det umiddelbart strafbart at tilsidesætte bestemmelserne i § 01.

Til nr. 35

Det er uundgåeligt, at de ret detaljerede bestemmelser i kapitlerne 2-5 i praksis jævnligt vil blive overtrådt. Som nogle enkelte eksempler på de hyppige uagtsomme overtrædelser, der vil forekomme, kan nævnes:

- a) overtrædelser af tidsfristerne i § 5, stk. 2, 2. pkt., jfr. 1. pkt. § 8, stk. 1, § 9, stk. 1, § 12, § 13, stk. 2.
- b) undladelse af at slette navne i adresserings- og kuverteringsbureauer som beskrevet i § 16.

Under hensyn til at skadevirkningen hyppigt vil være særdeles ringe, og at der kan foreligge undskyldende omstændigheder m. v., bør loven indeholde hjemmel til at lade straffen nedsætte eller bortfalde.

Til nr. 36

En tilsvarende ændring er foreslået til forslaget om lov om offentlige myndigheders registre. Ændringen findes nødvendig bl. a.

for at give erhvervsvirksomheder m. v. den fornødne tid til at indrette sig efter lovens bestemmelser og for at sikre, at registertilsynet kan fungere fuldt ud, når loven træder i kraft.

Til nr. 37

Det vil utvivlsomt være et stykke tid, før der er opbygget en fast praksis omkring loven hos såvel myndigheder som hos de berørte virksomheder. Derfor bør straffebe-

stemmelser under alle omstændigheder først træde i kraft et år efter lovens ikrafttræden. Herved undgås også vilkårlighed omkring administrationen af de mange handlinger og undladelser, der kriminaliseres af loven.

Til nr. 38

Bestemmelsen er foreslået for at sikre, at erhvervsvirksomheder m. v. får en rimelig tid til at indrette deres edb-systemer i overensstemmelse med lovens bestemmelser.

Hans Jørgen Jensen (S) Ole Espersen (S) fmd. Hjortnæs (S) Tove Lindbo Larsen (S)

Poul Mortensen (S) Jimmy Stahr (S) Niels Helveg Petersen (RV) Nathalie Lind (V)

Anders Andersen (V) Hagen Hagensen (KF) nfmd. Mimi Jakobsen (CD)

Inge Krogh (KrF) Uwe Jensen (Ribe a.) (FP) Kjørulff-Schmidt (FP) Voigt (FP)

Ebba Strange (SF) Jørgen Jensen DKP)

Partierne DR, VS og EP var ikke repræsenteret ved medlemmer i udvalget.

Bilag til betænkning
over
Forslag til lov om private registre

Bilagsfortegnelse

Bilag 1	Skriftlige spørgsmål til justitsministeren samt dennes svar herpå.....	s. 1115
Bilag 2	Skrivelse fra Forbrugerrådet.....	s. 1133

Spørgsmål 1 (2. saml. 1976-77):

»ad § 3.

Der ønskes eksempler på tilfælde, hvor ministeriet finder, at oplysninger om race, religion og hudfarve, om politiske, seksuelle og strafbare forhold, om helbredsforhold, misbrug af nydelsesmidler og lignende (stk. 2, 1. pkt.) opfylder såvel registreringsbetingelsen i stk. 1 om, at »registreringen er et naturligt led i den normale drift af virksomheder m. v. af den pågældende art«, som betingelsen i stk. 2, 3. pkt., om, at »det er nødvendigt for virksomheden m. v. at være i besiddelse af den pågældende oplysning for at muliggøre en berettiget varetagelse af virksomhedens eller andres tarv.«

Svar:

Efter lovforslagets § 3, stk. 2; er det som hovedregel ikke tilladt at registrere oplysninger af den nævnte art. Som anført i bemærkningerne til bestemmelsen er det imidlertid som følge af, at bestemmelserne i kapitel 2 omfatter alle former for virksomheder, foreninger m. v., fundet påkrævet, at der skabes hjemmel til, at der i begrænset omfang kan foretages registrering af de pågældende oplysninger.

Som eksempel på registre, hvor de angivne betingelser efter omstændighederne kan være opfyldt, kan nævnes:

For så vidt angår oplysning om *race* og *hudfarve*: registre, der føres af artistbureauer, ægteskabsbureauer og kontaktbureauer over personer, der har indgået aftale med det pågældende bureau om formidling af kontakt, samt lægers patientregistre. For oplysning om *race* kan endvidere nævnes medlemsregistre i foreninger for personer med samme racemæssige tilhørsforhold.

For oplysning om *religion* og *politisk tilhørsforhold* kan nævnes medlemsregistre for religiøse samfund og politiske foreninger.

Oplysninger om *strafbare forhold* kan tænkes tilført kunde- eller lønmodtagerregistre i tilfælde, hvor det pågældende forhold har dannet grundlag for ophævelse af et kontraktforhold. Sådanne oplysninger kan endvidere indgå i lægers patientregistre.

For så vidt angår oplysning om *seksuelle forhold*, *helbredsforhold* og oplysninger om *misbrug af nydelsesmidler* kan nævnes lægers patientregistre og kontaktbureauer. For oplysninger om *seksuelle forhold* kan endvidere

nævnes medlemsregistre for foreninger for seksuelle minoriteter.

Det tilføjes, at registrering af en oplysning om et bestemt forhold ikke alene finder sted, når den pågældende oplysning udtrykkelig påføres f. eks. et kartotekskort eller henlægges i en sagsmappe vedrørende den pågældende person eller virksomhed m. v. Registrering af en bestemt oplysning foreligger også, når optagelsen af den pågældende person m. v. i registeret i sig selv indebærer en oplysning om den pågældende, f. eks. optagelse alene med navn og adresse i et medlemsregister for et politisk parti, et religiøst samfund eller en forening for en seksuel minoritet.

Det fremhæves endelig, at oplysninger som de nævnte efter lovforslagets § 3, stk. 2, 2. pkt., overhovedet kun må registreres, såfremt oplysningen er afgivet af den pågældende selv eller indhentet med hans samtykke og der foreligger omstændigheder, hvor han må vide, at oplysningen vil blive registreret.

Spørgsmål 2 (2. saml. 1976-77):

»ad § 3, stk. 2, 3. pkt.

Der ønskes en præcisering af begrebet »virksomhedens eller andres tarv« i den her forekommende sammenhæng.«

Svar:

Bestemmelsen i lovforslagets § 3, stk. 2, 3. pkt., indeholder som sidste led et sædvanligt formuleret retsstridighedsforbehold.

Formuleringen »... berettiget varetagelse af virksomhedens eller andres tarv« tilsigter at tilkendegive, at det ikke er enhver interesse, til hvis varetagelse det er nødvendigt for virksomheden at være i besiddelse af den pågældende oplysning, der kan legitimere en registrering af den type særligt sensitive oplysninger, bestemmelsen vedrører. I forbeholdet ligger, at den interesse, der tilstræbes varetaget, ikke blot i sig selv skal være retmæssig – jfr. herved den grundlæggende registreringsbetingelse, der indeholdes i lovforslagets § 3, stk. 1 – men tillige, at interessen skal være af en sådan beskaffenhed, at en fravigelse af det almindelige registreringsforbud i bestemmelsens 1. pkt. i den givne sammenhæng kan accepteres.

Spørgsmål 4 (2. saml. 1976-77):

»ad kapitel 2.

Ville det efter lovforslaget anses for »et naturligt led i den normale drift af virksomheden« (stk. 1), hvis virksomheder og/eller arbejdsgiversammenslutninger registrerer arbejdere, som f. eks. har deltaget i en overenskomststridig aktion?

Er sortlister over fagligt aktive arbejdere omfattet af stk. 3, som omtaler »registre med henblik på at advare andre mod forretningsforbindelse med en registreret«, og som forudsætter tilladelse fra registertilsynet?

Vil det efter forslaget være ulovligt, at Dansk Arbejdsgiverforening modtager oplysning om de arbejdere inden for foreningens område, der har været involveret i sager, som er indbragt for arbejdsretten?»

Svar:

1. Spørgsmålet kan ikke besvares generelt, men må bero på den sammenhæng, i hvilken registreringen foretages. Det kan f. eks. være nødvendigt i et personaleregister at indføre oplysning om fravær, herunder også fravær som følge af deltagelse i en overenskomststridig aktion, af hensyn til beregning af løn, feriegodtgørelse o.lign., og for så vidt må en registrering anses som et naturligt led i den normale drift af virksomheden. Også spørgsmålet om, i hvilket omfang en arbejdsgiversammenslutning må foretage registrering som nævnt, må afhænge af, hvad der er formålet med den pågældende registrering. I begge relationer gælder, at registre, der oprettes med henblik på at advare andre, herunder andre medlemmer af en arbejdsgiversammenslutning, imod at ansætte de pågældende arbejdstagere, vil være omfattet af forslaget § 3, stk. 3. Dette vil kun kunne finde sted med tilladelse fra registertilsynet. Det kunne overvejes at tydeliggøre dette ved efter ordet »forretningsforbindelse med« at indsætte ordene »eller ansættelsesforhold til«.

2. Som det fremgår af det ovenfor anførte, vil et register over fagligt aktive arbejdere være omfattet af forslaget § 3, stk. 3, såfremt det er oprettet med henblik på at advare andre imod at ansætte de pågældende.

3. Lovforslaget regulerer ikke, hvilke oplysninger en erhvervsvirksomhed, forening m. v. må modtage, men fastsætter grænser for, hvilke oplysninger der må registreres og videregives. I hvilket omfang Dansk Arbejdsgiverforening må registrere oplysninger om,

hvilke arbejdere der inden for foreningens område har været involveret i sager, som er indbragt for arbejdsretten, må afgøres efter bestemmelserne i lovforslagets § 3. Herom henvises til, hvad der er anført ovenfor under pkt. 1 og 2.

Spørgsmål 1:

»ad justitsministeriets besvarelse af spørgsmål 2 ad § 3, stk. 2, 3. pkt.

Hvem skal i den givne sammenhæng acceptere en fravigelse af de almindelige registreringsforbud? I henhold til lovforslaget skal registre, der føres af erhvervsvirksomheder m. v., ikke anmeldes, når bortses fra de i § 3, stk. 3, nævnte tilfælde.«

Svar:

1. Oplysninger som nævnt i § 3, stk. 2, må efter bestemmelsen i 2. pkt., bortset fra særlig lovhjemmel, overhovedet kun registreres, såfremt oplysningen er afgivet af den pågældende selv eller indhentet med hans samtykke og der foreligger omstændigheder, hvor han må vide, at oplysningen vil blive registreret. Hertil føjes i 3. pkt. den yderligere betingelse, at registreringen selv i så fald kun må finde sted, såfremt det er nødvendigt for virksomheden m. v. at være i besiddelse af den pågældende oplysning for at muliggøre en berettiget varetagelse af virksomhedens eller andres tarv.

2. I justitsministeriets besvarelse af udvalgets spørgsmål 2 i folketingssamlingen 1976/77 blev det anført, at formuleringen »berettiget varetagelse af virksomhedens eller andres tarv« er et sædvanligt retsstridighedsforbehold, der indebærer, at den interesse, som virksomheden agter at varetage, er nødvendig for virksomheden på en sådan måde, at registreringen ud fra en almen vurdering i den givne sammenhæng er så anerkendelsesværdig, at det generelle registreringsforbud vedrørende disse følsomme oplysninger må fraviges.

Det vil i første række være virksomheden selv – f. eks. den praktiserende læge – der skal foretage denne vurdering af, om registreringen af den pågældende oplysning er nødvendig med hensyn til den fortsatte behandling af patienten. Er virksomheden i tvivl, vil den kunne forelægge spørgsmålet om registrering for registertilsynet, ligesom virksomheden med tiden vil kunne finde vej-

ledning i de årlige beretninger, som register-tilsynet skal udsende om sin virksomhed i medfør af § 27 i forslaget til lov om offentlige myndigheders registre. Registertilsynet vil endvidere efterfølgende kunne foretage en vurdering af, hvorvidt en nærmere angiven registrering opfylder betingelserne i § 3, stk. 2, 3. pkt., og eventuelt pålægge virksomheden at foretage slettelse. Spørgsmålet vil endelig kunne forelægges domstolene til bedømmelse. Det vil eventuelt kunne ske under en straffesag, hvor der rejses tiltale for overtrædelse af § 3, stk. 2, eller for tilsidesættelse af et påbud om slettelse meddelt af registertilsynet.

3. Det må dog i den forbindelse fremhæves, at kravet om, at en registrering af de pågældende oplysninger kun må ske med samtykke af den person, som oplysningen vedrører, eller under omstændigheder, hvor den pågældende må vide, at oplysningen vil blive registreret, i langt de fleste tilfælde må antages at sikre, at den enkelte person selv kan bestemme, om en virksomhed må registrere den pågældende oplysning. Det kan imidlertid ikke ganske udelukkes, at der kan forekomme situationer, f. eks. i forbindelse med indgåelse af arbejdsaftaler og lignende, hvor en person kan føle sig presset til at samtykke i en registrering og derved give afkald på beskyttelsen efter loven. For at sikre en vis yderligere beskyttelse af den enkelte bl. a. i sådanne situationer er den nævnte bestemmelse i 3. pkt. medtaget som en yderligere betingelse, der altid skal være opfyldt, når en virksomhed foretager registrering af de mere følsomme oplysninger.

Spørgsmål 3:

»Vil lovforslagene om private og offentlige registre ændre registrerede personers manglende adgang til at blive gjort bekendt med egne oplysninger i forsikringsbranchens fællesregistrering af forsikrings søgende, der frembyder en særlig risiko ved personforsikring (jfr. delbetænkning nr. 687/1973, side 37)?«

Svar:

Som anført side 37 i betænkningen (nr. 687/1973) om private registre foretager forsikrings selskaber i dag en fælles registrering af den del af de forsikrings søgende, der frembyder en særlig risiko, og der foretages i

den forbindelse bl. a. registrering af oplysninger om sundheds- og sygdomsforhold samt om alkohol- eller narkotikavaner. Der henvises endvidere til den henvendelse af 6. december 1977, som retsudvalget har modtaget fra Assurandør-Societetet og Statsanstalten for Livsforsikring (L 37 – bilag 7). Som anført i denne redegørelse kan forsikrings selskaberne fra fællesregisteret få oplyst, om der findes registreret oplysninger om en bestemt person med henblik på en vurdering af, om selskabet ønsker at indgå en nærmere angivet forsikringsaftale med den pågældende. De nævnte registre vil således være omfattet af bestemmelsen i § 3, stk. 3, hvorefter der kræves tilladelse fra registertilsynet til oprettelse af registre med henblik på at advare andre imod forsikringsforbindelse med en registreret.

Som nævnt i bemærkningerne til § 3, stk. 3 og 4, har justitsministeriet fundet det rigtigst, at de nærmere regler om oprettelsen og brugen af sådanne registre, herunder om egenaces til de registrerede oplysninger, fastsættes af registertilsynet som vilkår i forbindelse med en tilladelse, således at reglerne herom fastsættes ud fra en konkret vurdering af hvert enkelt register for sig. For så vidt angår egenaces til helbredsoplysninger må det forekomme nærliggende, om registertilsynet fastsætter regler, der svarer til, hvad der er foreslået i forslaget til loven om offentlige myndigheders registre med hensyn til egenaces til edb-behandlede sygdoms- og patientregistre i den offentlige sektor. Der kan i øvrigt i den forbindelse henvises til, at det side 6 i den nævnte redegørelse fra Assurandør-Societetet og Statsanstalten er oplyst, at forsikrings selskaberne i dag henviser registrerede, der ønsker egenaces til helbredsoplysninger, til at rette henvendelse til den læge, der har udfærdiget lægeattesten.

Spørgsmål 9:

»Hvordan kan et ændringsforslag udformes, der betyder, at kreditor selv (og ikke kreditbureauet) skal underrette debitor, og hvilke fordele og ulemper vil der være ved et sådant system?«

Svar:

Som anført under pkt. 2 i justitsministeriets redegørelse af 19. april 1978 i anledning af henvendelsen af 9. januar 1978 fra Ribers

Kredit Information A/S er det efter lovfor-
slaget kreditoplysningsbureauet, der er an-
svarligt i såvel strafferetlig som erstatnings-
retlig henseende, såfremt der i registeret op-
tages oplysninger, der ikke må registreres,
eller som er urigtige eller vildledende. Det er
derfor kreditoplysningsbureauet, der må vur-
dere og træffe en afgørelse om, hvorvidt en
oplysning ud fra disse kriterier er egnet til
optagelse. Først efter denne bedømmelse kan
oplysningen eventuelt registreres, og først
herefter kan den registrerede underrettes om,
at oplysningen er blevet registreret. En ord-
ning, der går ud på, at bureauet underretter
den kreditor, der har indsendt oplysningen,
om, at oplysningen er blevet registreret,
hvorefter den pågældende kreditor skal un-
derrette den registrerede om optagelsen, er
efter justitsministeriets opfattelse ikke hen-
sigtsmæssig. Fremgangsmåden vil endvidere
være egnet til at forflygtige ansvaret for en
eventuel manglende underretning af den re-
gistrerede. Såfremt der med spørgsmålet tæn-
kes på en ordning, hvorefter en kreditor, in-
den oplysningen rent faktisk er registreret i
kreditoplysningsbureauet, underretter en
skyldner om, at han vil blive registreret, vil
underretningen efter justitsministeriets opfat-
telse let få karakter af en udtrykelig eller
stiltiende trussel over for skyldneren om, at
han bliver registreret i et register over »dårli-
ge betalere«, såfremt han ikke opfylder kre-
ditors krav om øjeblikkelig betaling. En så-
dan bestemmelse i lovgivningen vil således
kunne danne grundlag for utilbørlig pression
over for skyldnere, der måske ikke er retligt
forpligtet til at opfylde kreditors krav. Der
kan i den forbindelse henvises til det materi-
ale, der danner grundlag for udvalgets spørg-
smål 6-8.

Hertil kommer, at en række af de oplys-
ninger, der indgår i kreditoplysnings-
bureauernes registre, indhentes fra andre kil-
der end kreditorer. Der kan som eksempel
nævnes, at der indhentes oplysninger fra
dommerkontorerne om afholdte fagedforret-
ninger, ligesom nogle bureauer kan tænkes at
have særlige lokale tillidsmænd, der indsen-
der oplysninger til bureauerne.

Justitsministeriet finder på denne bag-
grund ikke, at der bør gennemføres adgang
til, at kreditorer foretager den underretning
af skyldneren om optagelse i registeret, der
kræves efter lovforslagets § 8.

71 Udvalgenes betænkninger m. m.

Spørgsmål 11:

»Kan bestemmelsen i § 12, sidste punk-
tum, overholdes ved, at kreditbureauet med-
deler, at alle dets abonnenter har modtaget
den pågældende underretning, eller må det
forlanges, at debitor tilstilles en medlemsfor-
tegnelse?«

Svar:

Formålet med denne bestemmelse er, som
anført i bemærkningerne side 21, navnlig at
sikre, at den registrerede kan få lejlighed til
at rette henvendelse til de erhvervsvirksom-
heder, der har fået den urigtige eller vildle-
dende oplysning, og derved bl. a. få mulig-
hed for at afværge, at den eller de pågælden-
de virksomheder lægger de urigtige eller vild-
ledende oplysninger til grund i forholdet til
den registrerede. Kendskabet til, hvilke virk-
somheder der har modtaget oplysningerne, er
endvidere af betydning, når den registrerede
efterfølgende skal vurdere, om videregivelsen
af den urigtige eller vildledende oplysning
kan antages at have påført ham tab. Det er
derfor nødvendigt, at den registrerede får en
præcis underretning om, hvilke erhvervsvirk-
somheder der har modtaget oplysningen, og
en almindelig meddelelse om, at oplysningen
er udsendt til samtlige abonnenter eller lig-
nende, vil efter justitsministeriets opfattelse
ikke være tilstrækkelig.

Spørgsmål 16:

»Vil et servicebureau, der f. eks. »kører«
lønregnskaber for en anden virksomhed, væ-
re tvunget/berettiget til at udlevere denne
anden virksomheds registre over privatperso-
ner, jfr. § 20?«

Svar:

Justitsministeriet går ved besvarelsen ud
fra, at der med spørgsmålet alene tænkes på,
i hvilket omfang et edb-servicebureau kan
udlevere oplysninger til registertilsynet fra
registre, som bureauet behandler for andre
virksomheder.

Efter lovforslagets § 20, stk. 2, kan regi-
stertilsynet kræve enhver oplysning, der er af
betydning for dets virksomhed. Ønsker tilsy-
net f. eks. at undersøge, om en bestemt virk-
somheds registre føres i overensstemmelse
med lovens regler, kan tilsynet pålægge virk-
somheden at stille de fornødne oplysninger
til rådighed for registertilsynet. Under regi-

stertilsynets rutinemæssige kontrolbesøg på edb-servicebureauer, jfr. forslaget § 20, stk. 3, vil tilsynet bl. a. kunne foretage undersøgelser af de registre, der behandles af edb-servicebureauet. Tilsynet vil herunder være berettiget til at foretage udtræk af disse registre. Opstår der som følge heraf begrundet mistanke om, at registeret føres i strid med loven, vil registertilsynet tillige rette henvendelse til den virksomhed, der er ansvarlig for registeret, med henblik på nærmere undersøgelser.

Det tilføjes, at registertilsynet i tilfælde, hvor en virksomhed undlader at efterkomme et pålæg fra tilsynet om at slette en registre, jfr. § 21, stk. 2, kunne pålægge det edb-servicebureau, der behandler registeret, at foretage slettelsen.

Spørgsmål 17:

»Vedrørende privatpersoners acces til egen personinformation hos edb-servicebureau, der »kører« registre for en anden virksomhed. Hvem har ansvaret? Hvem skal bære udgifterne i forbindelse hermed?«

Svar:

Efter lovforslaget har en registreret egenacces til registre, der føres for kreditoplysningsbureauer. Med hjemmel i forslaget § 3, stk. 4, kan der endvidere for registre, der oprettes med henblik på at advare andre imod forretningsforbindelse med registrerede, fastsættes bestemmelser om egenacces. Det vil for begge typer af registre alene være ejeren af registeret, der efter lovforslaget er ansvarlig for, at bestemmelserne om egenacces opfyldes. Hvorledes den praktiske tilrettelæggelse af adgangen til egenacces gennemføres i forhold til edb-servicebureauet, og afgørelsen af, hvem der umiddelbart skal afholde udgifterne ved gennemførelsen heraf, er overladt til den virksomhed, der, som ejer af registeret, er forpligtet til at sørge for, at de registrerede kan få egenacces. Den nærmere regulering må antages at blive fastlagt i aftalen mellem virksomheden og edb-servicebureauet.

Spørgsmål 21:

»ad § 20, stk. 3 (især bemærkningerne).

- a) Ligger der nogle begrænsninger i tilsynets udtræk af oplysninger?

b) Vil sådanne udtræk kunne sammenkøres med offentlige registre?

c) Skal sådanne udtræk forudgodkendes af registerets ejer?«

Svar:

ad a.

Efter bestemmelsen i forslaget § 20, stk. 3, kan registertilsynet i forhold til nærmere angivne virksomheder foretage uanmeldte inspektioner i de lokaler, hvorfra registeret administreres eller kan benyttes, samt i lokaler, hvor registeret eller de tekniske hjælpemidler opbevares eller anvendes. Som anført i bemærkningerne til denne bestemmelse side 24 vil registertilsynet herunder kunne foretage udtræk fra de enkelte registre. Registertilsynet må dog kun foretage udtræk eller andre undersøgelser af de enkelte registres indhold i det omfang, det er nødvendigt til løsning af den kontrolopgave, der er pålagt registertilsynet efter § 20, stk. 1, i lovforslaget.

Det må således forventes, at en kontrol vil blive udført bl. a. på grundlag af stikprøvevis udtagning af oplysninger fra de registre, der føres. Giver stikprøven anledning til begrundet mistanke om, at registeret ikke føres i overensstemmelse med lovens regler, vil registertilsynet kunne foretage yderligere undersøgelser af det pågældende register.

ad b.

Registertilsynets adgang til at videregive registrerede oplysninger til andre offentlige myndigheder må afgøres efter de almindelige regler, der gælder for udveksling af oplysninger mellem offentlige forvaltningsmyndigheder. Der kan i den forbindelse henvises til justitsministeriets besvarelse af spørgsmål 9 i 1976/77 vedrørende forslaget til offentlige myndigheders registre. Det kan endvidere anføres, at de oplysninger, som registertilsynet kommer i besiddelse af gennem inspektionsbesøg, næppe vil være egnede til samkøring med andre myndigheders registre.

ad c.

Som anført ovenfor under litra a vil registertilsynet under de uanmeldte rutinemæssige kontrolbesøg kunne foretage stikprøvevis udtræk fra registre. Såfremt sådanne udtræk skulle kræve forudgående samtykke fra ejeren af registeret, ville selve formålet med

kontrollen ifølge forholdets natur ofte forspildes.

Såfremt de nævnte stikprøver giver anledning til for tilsynet at foretage nærmere undersøgelser af et bestemt register, må det afhænge af de konkrete omstændigheder, om tilsynet først retter henvendelse til ejeren af registeret, eller om henvendelsen foretages sideløbende med de fortsatte undersøgelser på stedet af registeret.

Spørgsmål 22:

»Giver affattelsen af § 3, stk. 1, ligestilling mellem private erhvervsvirksomheder og de offentlige institutioner, der udøver tilsvarende erhvervsvirksomhed?«

Svar:

Ifølge § 1 i forslaget til lov om private registre omfatter denne lov som udgangspunkt enhver systematisk registrering af nærmere angivne oplysninger, uanset hvem registreringen foretages for. Loven omfatter ifølge § 2, stk. 1, dog bl. a. ikke registrering, der foretages for en offentlig myndighed, eller registrering, som i øvrigt omfattes af lov om offentlige myndigheders registre.

Loven om offentlige myndigheders registre omfatter, som anført i bemærkningerne hertil side 13, ikke registre, der føres for institutioner, der er organiseret i selskabsform, f. eks. aktieselskaber eller interessentskaber, også selv om staten eller nogle kommuner er hovedaktionærer eller interessenter i de pågældende selskaber. Registre, der føres for sådanne institutioner, vil således være omfattet af loven om private registre, medmindre vedkommende minister inddrager dem under loven om offentlige myndigheders registre i medfør af denne lovs § 2, jfr. § 3.

De erhvervsaktiviteter i øvrigt, der udøves af institutioner inden for den offentlige forvaltning, vil ofte være reguleret på et særligt lovgrundlag og i øvrigt helt eller delvis være underkastet den lovgivning, der gælder for den offentlige forvaltning, som f. eks. loven om offentlighed i forvaltningen. Det gælder f. eks. særlige forvaltningssubjekter som Danmarks Nationalbank, Arbejdsmarkedets Tillægspension og Statsanstalten for Livsforsikring. Der kan således allerede af disse grunde ikke tilvejebringes en egentlig ligestilling med det private erhvervsliv f.s.v. angår den aktivitet, sådanne institutioner udøver.

Med hensyn til anvendelse af registre med personoplysninger har justitsministeriet for så vidt angår Statsanstalten for Livsforsikring i redegørelsen i anledning af henvendelsen af 6. december 1977 fra statsanstalten og Assurandør-Societetet anført, at det må antages, »at forskrifter, der i medfør af denne lov vil blive fastsat for sådanne aktiviteter, i vidt omfang vil blive søgt udformet under hensyn til karakteren af den særlige virksomhed, der udøves af Statsanstalten for Livsforsikring, og herunder navnlig til, at virksomheden i vidt omfang udøves i konkurrence med de private forsikringselskaber.«

Efter justitsministeriets opfattelse bør det anførte princip også anvendes i forhold til andre institutioner inden for den offentlige forvaltning, der udøver erhvervsvirksomhed i konkurrence med den private sektor.

Spørgsmål:

Udvalget udbeder sig justitsministerens kommentar til henvendelse af 9/1 1978 fra Ribers Kredit Information A/S.

Svar:

1. Det fremgår af det fremsendte materiale, at Ribers Kredit Information A/S bl. a. udsender en publikation, der indeholder oplysninger fra et register, hvori der alene indgår oplysninger om debitorer, der er truet med inkasso, og som ikke har gjort indsigelser eller betalt. Oplysningerne herom indsendes i henhold til en aftale med kreditoplysningsbureauet fra de erhvervsvirksomheder, som har de pågældende fordringer.

Anvendelse af et sådant register og den nævnte fremgangsmåde i forbindelse med tilvejebringelsen af oplysningerne rejser bl. a. det mere generelle spørgsmål om, hvilke oplysninger et kreditoplysningsbureau må registrere, og om, fra hvilke kilder bureauerne må indhente deres oplysninger. Dette spørgsmål er nærmere behandlet i betænkningen om private registre (nr. 687/1973), hvor der bl. a. side 44 anføres:

»Udvalget har overvejet, om der bør fastsættes særlige regler om, hvilke kilder bureauerne må benytte. Dette spørgsmål har en nær sammenhæng med det lige behandlede spørgsmål om, hvilke oplysninger der må indsamles og registreres. Spørgsmålet har således mindre betydning, når der som nævnt gennemføres begrænsninger med hen-

syn til, hvilke typer oplysninger der må registreres m. v. Det fremgår imidlertid af oplysningsbureauernes besvarelse af udvalgets spørgeskema, jfr. ovenfor side 31, at bureauernes oplysningsmateriale i vidt omfang består i oplysninger fra forretninger og andre erhvervsvirksomheder, der til bureauerne giver indberetninger om forløbet af deres forretningsforbindelser med de registrerede. Dette indebærer en vis risiko for, at betalingsundladelser, der skyldes indsigelser mod fordringshaverens krav, registreres som betalingsforsømmelse på grund af manglende betalingsevne. Udvalget har derfor overvejet, om bureauernes adgang til at registrere og videregive oplysninger om betalingsforsømmelser bør begrænses til tilfælde, hvor forsømmelsen er konstateret ved dom, fogedforretning, vekselprotest eller lignende. En sådan bestemmelse vil imidlertid afskære bureauerne fra at give oplysninger om de personer, hvis betalingsevne er så ringe, at retsforfølgning opgives på forhånd. Udvalget har derfor ikke ment at burde stille forslag om en sådan begrænsning af kreditoplysningsbureauernes virksomhed, og det er udvalgets opfattelse, at den ovenfor omtalte risiko for fejlagtig registrering af manglende betalingsevne tilstrækkeligt effektivt imødegås ved de i lovudkastet foreslåede regler om adgang for den registrerede til at gøre sig bekendt med, hvad der er registreret om ham, og til at forlange berigtigelse af urigtige eller vildledende oplysninger.«

Justitsministeriet har i forbindelse med lovforberedelsen på ny overvejet, om der kunne udformes en bestemmelse, der på en mere betryggende måde sikrede, at kun betalingsundladelser, der skyldes manglende betalingsevne hos skyldneren, blev registreret af kreditoplysningsbureauerne. En bestemmelse herom kunne som anført af registerudvalget eventuelt tænkes udformet således, at det blev en betingelse for registrering, at fordringen kunne tvangsfuldbyrdes, dvs. at fordringen kunne danne grundlag for udlægsforretning eller anden tvangsfuldbyrdelse efter retsplejeloven eller tilsvarende regler i andre stater. En bestemmelse herom kunne i lighed med § 7 i den svenske kreditoplysningslag i givet fald indskrænkes til alene at omfatte oplysninger om personer, der ikke er erhvervsdrivende. Bestemmelsen kunne eventuelt gå ud på, at oplysninger om, at en person, der ikke er erhvervsdrivende, har und-

ladt at betale en fordring, ikke må registreres eller videregives, medmindre fordringen kan tvangsfuldbyrdes.

Justitsministeriet har imidlertid ikke det fuldt fornødne erfaringsgrundlag til at kunne vurdere, om fordelene ved en sådan regel fuldt ud kan opveje de ulemper, der, som fremhævet af registerudvalget, vil være forbundet hermed. Justitsministeriet har derfor fundet det rigtigst at følge registerudvalgets indstilling på dette område, således at der ikke efter lovforslaget stilles krav om, at betalingsforsømmelser kun må registreres, når forsømmelsen er konstateret ved dom, fogedforretning eller lignende.

Det betyder imidlertid ikke, at enhver oplysning om manglende betaling af et økonomisk mellemværende vil kunne registreres og videregives af et kreditoplysningsbureau efter lovforslaget. En oplysning fra en erhvervsvirksomhed om, at en person eller virksomhed til trods for trussel om inkasso har undladt at reagere, vil efter justitsministeriets opfattelse nok i almindelighed kunne indgå i en samlet vurdering af den pågældende persons eller virksomheds soliditet og kreditværdighed, når oplysningen sammenholdes med andre oplysninger om den pågældende. Derimod vil en isoleret oplysning med dette indhold ikke i alle tilfælde, uden at der foretages nærmere undersøgelser, med den fornødne sikkerhed udsige noget om den pågældendes betalingsevne, idet den manglende betaling bl. a. kunne skyldes, at den pågældende ikke mener, at han er forpligtet til at betale det afkrævede beløb. En isoleret registrering af denne oplysning vil derfor efter justitsministeriets opfattelse efter omstændighederne indeholde en vildledende oplysning med hensyn til den pågældendes betalingsevne. En videregivelse af denne isolerede oplysning, herunder i form af en optagelse af den pågældende skyldner på dette grundlag i en publikation over »dårlige betalere«, vil endvidere efter omstændighederne indebære videregivelse af en vildledende oplysning. Der kan i den forbindelse henvises til bemærkningerne til § 11 i lovforslaget, side 20, hvori det bl. a. anføres:

»Vildledende er også oplysninger, der isoleret betragtet er rigtige, men som i den sammenhæng, hvori de findes eller bliver videregivet, medfører risiko for, at modtageren får en urigtig opfattelse af de pågældende forhold. En korrekt oplysning om, at en regi-

streret ikke har gjort indsigelser imod en fordring, der herefter er sendt til inkasso, vil f. eks. efter omstændighederne kunne give et urigtigt billede af den registreredes evne og vilje til at betale i andre skyldforhold.«

Det er imidlertid vanskeligt på forhånd generelt at beskrive, hvilke metoder der må anvendes med hensyn til indsamling og videregivelse af oplysninger om kreditværdighed. Justitsministeriet har derfor fundet det hensigtsmæssigt, at det overlades til registertilsynet at vurdere i hvert enkelt tilfælde, om en konkret fremgangsmåde er af en sådan karakter, at den indebærer væsentlig risiko for, at der registreres eller videregives urigtige eller vildledende oplysninger. Efter lovforslagets § 21, stk. 3, er der tillagt registertilsynet beføjelse til at forbyde anvendelsen af sådanne metoder.

Konstateres det således f. eks. på grundlag af klager fra registrerede eller i forbindelse med registertilsynets egne undersøgelser, at et kreditoplysningsbureau som følge af anvendelsen af den nævnte metode registrerer eller videregiver oplysninger om, at personer eller virksomheder har undladt at reagere på trusler om inkasso, uden at manglende betalingsevne er den reelle baggrund for betalingsundladelsen, vil registertilsynet med hjemmel i forslagens § 21, stk. 3, kunne forbyde det pågældende kreditoplysningsbureau at anvende disse fremgangsmåder i forbindelse med indsamlingen eller videregivelsen af oplysninger. Det samme gælder, såfremt det konstateres, at personer og virksomheder registreres, uanset at de er fremkommet med indsigelser over for kreditor.

Hertil kommer, at kravet i forslagens § 12 om, at et kreditoplysningsbureau *straks* skal foretage berigtigelse over for tredjemand af oplysninger og bedømmelser, der viser sig at være urigtige eller vildledende, må antages at sikre, at bureauer, der udsender publikationer til en større kreds af abonnenter, vil træffe foranstaltninger imod, at de oplysninger, der optages, skal korrigeres med undenselse af meddelelse herom til samtlige abonnenter, jfr. nærmere herom side 20 i bemærkningerne til lovforslagets § 12.

Den foreslåede retlige regulering af dette område vil efter justitsministeriets opfattelse gøre det muligt på en smidig måde at sikre, at der ikke anvendes metoder, der kan antages at virke krænkende på den enkelte borger, og samtidig sikre, at erhvervslivet i rime-

ligt omfang får mulighed for at indhente soliditetsoplysninger med henblik på kreditgivning.

2. I henvendelsen fra Ribers Kredit Information A/S spørges der, om et kreditoplysningsbureau efter lovforslaget kan undlade at besvare eventuelle reklamationer fra en debitor, som bureauet har optaget i et register over dårlige betalere, når bureauet i forbindelse med underretningen til skyldneren om optagelsen i registeret på forhånd har meddelt denne, at eventuelle henvendelser vedrørende den pågældende fordring skal ske direkte til kreditor, og at en eventuel sletning af registeret kun vil kunne ske efter skriftlig godkendelse fra denne.

Justitsministeriet går ud fra, at de reklamationer, der tænkes på med spørgsmålet, er indsigelser om rigtigheden af at optage den pågældende i registeret, f. eks. fordi den registrerede ikke skylder beløbet eller han som følge af mangler ved varen har holdt betalingen tilbage.

Ifølge § 7 i forslaget til lov om private registre m. v. må et kreditoplysningsbureau kun registrere oplysninger, som efter deres art er af betydning for bedømmelse af økonomisk soliditet og af kreditværdighed, og ifølge § 11 skal et kreditoplysningsbureau snarest muligt slette oplysninger eller bedømmelser, der viser sig at være urigtige eller vildledende. Det er således efter forslaget kreditoplysningsbureauet, der er ansvarligt for at sikre sig, at de oplysninger, som optages eller er optaget i registeret, er rigtige. Som anført i bemærkningerne til lovforslaget side 20 omfatter bestemmelsen alle tilfælde, »hvor bureauet af egen drift eller på foranledning af den registrerede eller en tredjemand bliver bekendt med, at en oplysning eller en bedømmelse er urigtig eller vildledende.

Bliver bureauet bekendt med omstændigheder, der tyder på, at en oplysning eller en bedømmelse kan være urigtig eller vildledende, eventuelt på grund af en henvendelse herom fra en registreret, må bureauet foretage rimelige undersøgelser af forholdet med henblik på en vurdering af, om oplysningen m. v. er urigtig eller vildledende.«

Bureauet kan således efter justitsministeriets opfattelse ikke gøre en sletning afhængig af en godkendelse fra den, hvorfra oplysnin-

gen stammer, men må som anført selv foretage en rimelig undersøgelse af forholdet.

3. I henvendelsen spørges der endvidere om, hvorvidt der efter lovforslaget skal gives underretning til skyldneren, når der sker registrering af en oplysning om, at den pågældende er dømt.

Det følger af lovforslagets § 8, stk. 1, at kreditoplysningsbureauet skal give underretning til en registreret, første gang der optages oplysninger om ham i registeret om andet end navn, adresse, stilling eller erhverv eller oplysninger, der frit kan indhentes fra erhvervsregisteret. Der skal således gives underretning, når der registreres oplysninger om afsagte domme eller afholdte fagedforret-

ninger.

Endelig spørges der om, hvorvidt en meddelelse om optagelse kan ske i en fælles skrivelse fra flere kreditoplysningsbureauer.

Der er efter justitsministeriets opfattelse intet til hinder for, at den underretning, som et kreditoplysningsbureau skal give efter lovforslagets § 8, stk. 1, kan ske i en skrivelse, som tillige indeholder meddelelser om, at optagelse er sket i et eller flere andre kreditoplysningsbureauer. Det er dog en betingelse, at det af skrивelsen klart fremgår, hvilke kreditoplysningsbureauer der har foretaget registreringen, og hvortil en eventuel henvendelse om registreringen kan ske i forhold til hvert enkelt bureau.

FORBRUGERRÅDET

Bilag 2

Til forslaget om lov om private registre m. v. fremsat af justitsministeren den 13/10 1977 skal Forbrugerrådet knytte følgende bemærkninger:

1.1 Videregivelse af oplysninger fra et register, der ikke er opbygget med videregivelse for øje, jvf. forslagets § 4, forekommer Forbrugerrådet at ligge så tæt op ad salg af oplysninger, at det er nødvendigt med restriktive bestemmelser. Det må antages, at virksomheden i forhold til forbrugeren er kommet i besiddelse af de registrerede oplysninger i forbindelse med en konkret relation mellem virksomhed og forbruger. Denne relation kan enten være afsluttet eller stadig bestå. Selv om sådanne oplysninger tilsyneladende fra forbrugers side er afgivet frivilligt til virksomheden, har forbrugeren ved afgivelse af oplysningerne ofte befundet sig i en situation, hvor der reelt ikke er nogen valgmulighed. Forbrugeren har til gengæld for disse oplysninger normalt modtaget en modydelse fra virksomheden, f. eks. i form af oprettelse af en konto, salg på afbetaling eller et ansættelsesforhold. Forbrugerrådet må afvise, at virksomheder m. v. uden videre kan videregive oplysninger indsamlet under sådanne betingelser. Forbrugerrådet finder det ikke tilstrækkeligt, at der i lovforslagets § 4, stk. 1, kræves samtykke for videregivelse af de nævnte særlige oplysninger. Efter Forbrugerrådets opfattelse må der stilles krav om, at videregivelsen tjener væsentlige og samfundsmæssigt set rimelige interesser, samt at det er naturligt, at en sådan videregivelse foretages.

1.2 Vedrørende almindelige virksomheders indsamling og registrering af oplysninger, som skal advare andre mod forretningsforbindelse med vedkommende, er Forbrugerrådet opmærksomt på, at reglerne i § 3, stk. 3 og 4, ikke umiddelbart åbner mulighed for, at forbrugeren har egen adgang til et sådant register. Forbrugerrådet finder, at bestemmelsen burde udformes som en hovedregel, hvorefter et register, som skal advare andre mod forretningsforbindelser, skal være undergivet reglerne i kap. 3 – med mulighed for, at registertilsynet i særlige tilfælde kan fravige denne regel.

1.3 Forbrugerrådet finder ikke, at der er forskel på, om oplysninger er videregivet fra et almindeligt register eller fra et kreditoplysningsbureau, og da forkerte oplysninger under alle omstændigheder kan medføre store ubehageligheder for den registrerede, bør der, såfremt forkerte oplysninger er videregivet, jvf. § 5, stk. 2, være en obligatorisk pligt for virksomheden til at foretage berigtigelser, jvf. de for kreditoplysningsbureau gældende regler.

2.1 Forbrugerrådet er principielt imod kreditoplysningsbureauer, som de findes i dag, idet man finder det uheldigt, at indsamling, registrering og salg af personoplysninger sker i en lang række mere eller mindre kendte bureauer, undergivet den frie konkurrenceregler. Forbrugers sikkerhed og kontrolmuligheder kan herved bringes i fare. Erhvervs livet kan have et rimeligt behov for at kunne rekvirere oplysninger, men Forbrugerrådet finder, at disse bør samles i ét bureau, der udformes som et koncessioneret selskab under offentlig kontrol.

2.2 Ved en konkret stillingtagen til forslagets kap. 3 vedrørende kreditoplysningsbureauer skal man bemærke, at Forbrugerrådet kan tiltræde det i loven foreslåede anmeldelsessystem. Derimod kunne Forbrugerrådet ønske sig en nøjere specificering af de oplysninger, som kreditoplysningsbureauer må registrere.

2.3 I afsnittet vedrørende registertilsynet er der tillagt disse beføjelser, som giver tilsynet mulighed for en effektiv kontrol, ligesom der tillægges tilsynet beføjelser til at foreskrive betingelser for registre m. v. Ud fra vort kendskab til andre tilsynsmyndigheder skal Forbrugerrådet alene påpege, at registertilsynets reelle muligheder for at gennemføre en effektiv kontrol også afhænger af den kapacitet, tilsynet tildeles.

2.4 Forbrugernes egen kontrol udøves bl. a. gennem et kendskab til, hvor de er registreret. Denne viden foreslås etableret ved, at der sendes meddelelse til forbrugeren, 1. gang han optages i et register med mere end

navn, adresse, erhverv og andre frit tilgængelige oplysninger. Det kan tiltrædes, at en sådan meddelelse skal indeholde oplysning om den registreredes adgang til registerindsigt (egenaces). Forbrugerrådet skal pege på, at der samtidig burde gives meddelelse om, hvad der er optaget i registeret, eller i det mindste om, hvilke oplysninger registeret normalt registrerer. Dette ville sandsynligvis spare bureauerne for en del henvendelser om registerindsigt.

2.5 Man skal samtidig henlede opmærksomheden på, at der jvf. § 9, stk. 2, aldrig bør meddeles undtagelse for personoplysninger.

2.6 Forbrugerrådet kan tiltræde, at der i § 9 gives forbrugeren mulighed for registerindsigt. Det fremgår af bemærkningerne til forslaget s. 18, at det er de oplysninger, som på begæringstidspunktet er registreret, der skal meddeles den registrerede. Man anfører fra justitsministeriets side, at det ved anvendelse af edb er let at »fjerne« oplysninger helt fra systemet ganske sporløst. Når dette sammenholdes med, at rekvireringer på videregivelse kun skal opbevares 6 måneder efter afsendelse, og med, at forbrugeren, jvf. § 9, stk. 3, ikke kan få kilder oplyst, må Forbrugerrådet se på denne bestemmelse med stor skepsis.

Kreditoplysningsbureauer er kommercielle foretagender, og det kan altid skade et godt renommé, hvis de har alt for mange fejlregistreringer, hvilket netop i form af berigtigelsen meddeles deres kunder. Forbrugerrådet finder det ikke utænkeligt, at bureauet, foranlediget af en konkret henvendelse, retter en fejl og glemmer at give forbrugeren, som har rettet henvendelsen, besked om, at denne fejl nogen sinde har eksisteret. Da forbrugeren ikke kan få kilden oplyst, kan en sådan fejl med lethed findes andre steder, også selv om den ikke har været videregivet de sidste 6 måneder fra bureauet. Den effektive kontrol af denne bestemmelse skal derfor foretages af registertilsynet, og det indebærer, så vidt Forbrugerrådet skønner, at man må foreskrive indviklede edb-løsninger i form af, at alle slettede oplysninger gemmes i 12 uger, nemlig den tid, der sandsynligvis vil gå til en klage til registertilsynet, jvf. § 13, stk. 2.

Man skal derfor pege på en lettere løsning, som efter Forbrugerrådets opfattelse ville danne et naturligt supplement både til reglen om 1. gangs meddelelse, jvf. § 8, og til reglen om registerindsigt, § 9, nemlig at der

hvert andet år sendes udskrift af registeret til samtlige registrerede. En sådan bestemmelse ville medføre, at forbrugeren jævnligt, men ikke for tit, fik meddelelse om, hvilke registre de er optaget i, samtidig med at de får besked om, hvad der er registreret om dem. Man skal understrege, at en sådan bestemmelse ikke kan erstatte §§ 8 og 9, § 8, fordi der tidsmæssigt ville være et for stort spring, og § 9, fordi en registerindsigt som foreslået naturligt må omfatte mere end den blotte udskrift, hvis noget sådant findes i bureauet, samt meddelelse om, hvem der har rekvireret oplysninger på den registrerede. En sådan jævnlig udsendelse ville samtidig give registerindehaveren en naturlig lejlighed til at revidere registeret og slette evt. forældede oplysninger.

Det skal under alle omstændigheder bemærkes, at Forbrugerrådet finder, at kreditoplysningsbureauers kilde skal oplyses over for den registrerede i forbindelse med egenaces. Til støtte herfor kan anføres, at rigtigheden af de oplysninger, som tilstilles kreditoplysningsbureauer, ofte alene kan kontrolleres og endeligt afgøres af kilden til oplysningerne. Efter Forbrugerrådets opfattelse er et begreb som erhvervslivets diskretion for rummeligt og uklart til at begrunde tilbageholdelsen af kildeoplysning, når henset til, at formålet med loven netop er at beskytte mod bl. a. urigtige oplysninger.

2.7 De videregivelsesformer, som er omtalt i § 10, giver efter Forbrugerrådets mening, for så vidt angår de mundtlige meddelelser og de publikationer, der udsendes fra kreditoplysningsbureauerne, anledning til en afvejning af, hvad der kan skade forbrugeren mest. Man lægger vægt på, at selv om det tydeligt siges i bestemmelsen, at publikationer ikke må offentliggøres, er en optagelse i en sådan i sig selv svært belastende for en forbruger. Når det på den anden side er praksis, at sådanne publikationer i det væsentligste indeholder meddelelser om erhvervsvirksomheder, finder Forbrugerrådet det ikke nødvendigt, at sådanne publikationer indeholder personoplysninger om forbrugeren. Man kunne i lighed med det norske forslags § 3, stk. 4, bestemme, at sådanne publikationer ikke måtte indeholde oplysninger om personer, der ikke driver erhvervsvirksomhed. Også af hensyn til en rimelig forretningsgang må Forbrugerrådet efter en sådan indskrænkning i § 10 anerkende et

behov for, at virksomhederne kan rette telefonisk henvendelse til kreditoplysningsbureauet og få de samme summariske oplysninger om forbrugeren, som ville kunne optages i publikationen. Dette lægger imidlertid initiativet over på virksomheden, hvilket efter Forbrugerrådets mening stiller forbrugeren langt bedre ved kontrahering med virksomheden. Der er stadig mulighed for, at virksomheder kan rekvirere oplysninger og udarbejde deres egne »sorte lister«, men initiativet skal stadig udspringe fra dem selv, ligesom man vil undgå en stor spredning af sådanne lister. Det må dog være en forudsætning, at bureauet foruden rekvirentens navn og adresse opbevarer et notat om, hvilke oplysninger der er videregivet.

3.1 For adresserings- og kuverteringsbureauer, § 14, finder Forbrugerrådet betegnelsen »alment anerkendte grupper« betænkelig bl. a. ud fra den betragtning, at den kan medføre en meget vid fortolkning. Desuden synes bestemmelsen at åbne mulighed for en effektivisering af bureauerne og en mere personlig reklameindsats, som kan forekomme stridende mod »privatlivets fred«. Virksomhederne vil i højere grad kunne finde potentielle kunder, der som følge af den mere individuelle henvendelse fra erhvervsdrivende vil føle sig mere fristet til at købe uovervejede. En sådan fremgangsmåde har Forbrugerrådet også taget afstand fra på andre områder.

4.1 Endelig skal Forbrugerrådet, for så vidt angår lovens forskellige bestemmelser om forældelse, jvf. §§ 4 og 7, udtrykke sin betænkelighed ved, at oplysninger ældre end 5 år overhovedet må registreres. I givet fald skal en tilladelse fra registertilsynet efter Forbrugerrådets opfattelse udtrykkelig angive, at videregivelsen omfatter oplysninger over 5 år.

For kreditoplysningsbureauers vedkommende finder Forbrugerrådet det urimeligt, at oplysninger om almindelige forbrugere skal belaste i mere end 5 år. Behov for videregivelse af disse gamle oplysninger findes kun for virksomheder, hvorfor tilladelse til at videregive personoplysninger ældre end 5 år kun bør omfatte personer, som driver erhvervsaktivitet.

Det antages, jvf. § 4 og § 9 og bemærkningerne s. 19, at rekvireringer af oplysninger forældes efter 6 måneder. Denne antagelse bør efter Forbrugerrådets mening efterfølges af en regel, hvorefter oplysninger indhentet

for mere end 6 måneder siden ikke har gyldighed. Forbrugeren kan ikke være tjent med, at der vurderes efter oplysninger, til hvilke han ikke kan få kendskab, og som for længst kan være berigtiget.

4.2 Et meget vigtigt område, som dårligt nok er berørt i betænkning og bemærkninger, og som overhovedet ikke har fundet udtryk i lovforslaget, er spørgsmålet om ansvar for registrering og videregivelse af forkerte oplysninger. Det siges i bemærkningerne, at foruden bestemmelserne i forslaget finder dansk rets almindelige erstatningsregler anvendelse. Disse kan, så længe oplysningerne kun anvendes til internt brug i virksomheden, ikke medføre megen tvivl om, hvor et evt. erstatningsansvar skal placeres. Problemet opstår især i forbindelse med oplysningernes vandring fra en virksomhed over et kreditoplysningsbureau til en ny virksomhed. Uanset hvor der er begået fejl, og uanset om der kan påvises uagtsomhed, må Forbrugerrådet kræve, at forbrugeren uden besvær kan tillægges erstatning. Da oplysningerne centrerer i kreditoplysningsbureauerne, og da det er disse, som i første omgang har fordel af, at oplysninger overhovedet må cirkulere, finder Forbrugerrådet det rimeligt, om der for disses virksomhed indsættes en objektiv ansvarsbestemmelse. Dette tvinger bureauerne til at foretage en ordentlig kontrol af deres oplysninger, hvilket igen skaber sikkerhed for forbrugeren.

4.3 Forbrugerrådet skal sluttelig pointere, at denne lov ikke uden forbrugers årvågenhed og opmærksomhed kan forventes efterlevet i alle detaljer. Man finder det derfor uheldigt, at der ikke i bestemmelserne findes en generel bestemmelse, som giver registertilsynet mulighed for at behandle henvendelser fra forbrugeren. Muligheden for at indbringe nægtelse af registerindsigt og nægtelse af berigtigelse for registertilsynet sikrer efter Forbrugerrådets mening ikke forbrugeren tilstrækkeligt. Der kan forekomme mange andre former for integritetskrænkelser, f. eks. overtrædelse af videregivelsesbestemmelserne og forældelsesbestemmelserne, som ikke nødvendigvis ender i et spørgsmål om registerindsigt, men som alligevel bør kunne forelægges tilsynet. Forbrugerrådet skal derfor foreslå, at der i kap. 7 optages en sådan generel bestemmelse om forbrugers mulighed for at få henvendelser behandlet af registertilsynet.